

BOUWSTEEN voor de Zeeuwse Omgevingsvisie 2021

Hoofdonderwerp: **Straling**

Opstellers: Experts van Stichting Zeeuws Platform Stralingsrisico

(NB Vanwege openbare publicatie zijn hier alleen de namen van de organisaties genoemd, niet de namen van de experts)

Huidige situatie

In 2019 kennen we meerdere systemen voor mobiele communicatie (2G, 3G, 4G), naast diverse andere toepassingen van draadloze communicatie, o.a. in de sectoren gezondheidszorg, transport, onderwijs en industrie. Deze draadloze communicatiesystemen veroorzaken stralingsbelasting voor burgers, dieren en natuur door niet-ioniserende straling. Vele burgers, ca. 3-5% van de bevolking (ca. 10.000 in Zeeland), hebben gezondheidsklachten door deze nieuwe milieufactor straling. De overheid heeft geen oog voor deze klachten en hanteert blootstellingslimieten die uitsluitend gebaseerd zijn op opwarming van een bepaalde hoeveelheid zout water. Deze blootstellingslimieten zijn opgesteld door een niet-gouvernementele organisatie (ICNIRP) die wordt geadviseerd door niet-onafhankelijke instanties (bijv. IEEE/industrie en defensie). Deze (ICNIRP) aanbevelingen dateren uit 1998. Ondanks deze onzinnige limieten zijn er ver onder deze limieten gezondheidsklachten, juist bij de door het Agentschap Telecom gemeten lage en zogenaamd veilige waarden. De inhoud van vele (internationale) onderzoeken en ervaringsverhalen worden door de overheid structureel genegeerd en niet in relevant beleid omgezet. Bijgevolg voldoet de overheid niet aan haar wettelijke zorgplicht en wordt het voorzorgprincipe niet gehanteerd. Toch stelt de Gezondheidsraad dat de bekende klachten wel serieus genomen moeten worden.

Meerdere landen hanteren veel lagere blootstellingslimieten en nemen voorzorgsmaatregelen, bijvoorbeeld het verbieden van WiFi in basisscholen.

Naar schatting 10% van de gedupeerden worden dusdanig in hun functioneren belemmerd dat ze met moeite thuis kunnen verblijven en al helemaal niet aan het maatschappelijk verkeer kunnen deelnemen. Voor hun is wonen, werken en recreëren nauwelijks nog mogelijk. Sommigen verhuizen daardoor naar het buitenland waar nog stralingsarme gebieden te vinden zijn. In de ergste gevallen is zelfs sprake van zelfmoord.

Gezondheidsaspecten in relatie tot niet-ioniserende straling worden niet door het Ministerie van Volksgezondheid afgehandeld maar doorverwezen naar het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. De praktijk is dat de gezondheid van burgers en daarmee de volksgezondheid worden opgeofferd aan technologische en economische belangen.

Belangrijkste bronnen:

www.who.int/peh-emf/publications/reports/EHS_proceedings_June2006.pdf

https://www.youtube.com/watch?v=AHhfjQ1_JVw

www.emfacts.com/download/The_Procrustean_Approach.pdf

Antenneconvenant

www.icnirp.org

Grondwet artikelen 10 lid1, 11, 20 lid1, 21, 22 lid 1 en 2, 23, 93

Resolutie Europees Parlement van 2009:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2009-0216+0+DOC+XML+V0//NL&language=NL>

Compilatie van maatregelen, adviezen en uitspraken van overheden, internationale organisaties en rechtbanken over toepassing van elektromagnetische (EM) straling van zendmasten, snoerloze (DECT) telefoons en WiFi:

<https://www.stopumts.nl/pdf/Compilatie-RF-straling-2019.pdf>

EUROPAEM EMF Guideline 2016 for the prevention, diagnosis and treatment of EMF-related health problems and illnesses

<https://www.degruyter.com/view/j/reveh.2016.31.issue-3/reveh-2016-0011/reveh-2016-0011.xml>

Wetenschappelijke artikelen:

www.irseco.com/nl/bio-initiative-report-waarschuwing-van-wetenschappers/

www.stopumts.nl/doc.php/Onderzoeken/

www.irseco.com/wp-content/uploads/2017-09-13-Scientist-Appeal-5G-Moratorium.pdf

Nederlandse Expert:

	www.hugoschooneveld.nl
<p>Trends & Ontwikkelingen</p> <p>Technologische ontwikkelingen op het gebied van draadloze/mobiele communicatie maken steeds meer mogelijk voor burgers, bedrijven, verkeer, zorg, landbouw en onderwijs. De vraag is of we op al die toepassingen zitten te wachten en of die wel zo goed zijn voor leefomgeving en gezondheid. Met behulp van slimme marketingtechnieken worden allerlei toepassingen doorgevoerd, zonder dat vooraf onderzoek is gedaan naar de mogelijke gezondheidseffecten op korte en lange termijn. Omdat voor deze toepassingen steeds hogere frequenties gebruikt worden, zullen op grond van wat nu al bekend is van gezondheidsproblemen door de bestaande draadloze netwerken, naar verwachting de gezondheidsproblemen sterk toenemen. Met name is de verwachting dat huidproblemen daar een flink aandeel in zullen hebben. In dit verband is het opmerkelijk dat de GGD recentelijk ervoor pleit om bij de introductie van een aantal klimaatmaatregelen, de mogelijke negatieve korte en lange termijn effecten op de gezondheid in aanmerking te nemen, terwijl deze organisatie dat voor straling nooit heeft gedaan en nog steeds niet doet. De stralingsbelasting zal naar verwachting toenemen omdat de overheid van telecomoperators voor elke gemeente een dekking van 98% zal eisen. De uitbreiding van het aantal draadloze netwerken (5G) betekent een sterke toename van het elektriciteitsverbruik. Het toepassen van zonne-energie zal hierin in beperkte mate kunnen voldoen. De zonnepanelen met omvormer veroorzaken zelf in elektriciteitsinstallaties in huizen en gebouwen vervelende frequentieverschijnselen (het zogenoemde 'vuile stroom' effect) die ook weer gezondheidsklachten kunnen veroorzaken. Om 5G netwerken te realiseren zal veel glasvezelkabel aangelegd moeten worden en dienen zeer veel antennes te worden geplaatst. De overheid lijkt gemeenten via de beoogde nieuwe Telecommunicatiewet geen ruimte te laten voor eigen beleid hierin. Wereldwijd worden er steeds meer bezwaren geuit tegen de steeds toenemende stralingsbelasting. Wetenschappers en artsen pleiten voor verlaging van blootstellingslimieten en het doen van onderzoek vóórdat 5G-netwerken worden gerealiseerd.</p>	<p>Belangrijkste bronnen:</p> <p>https://www.stichtingehs.nl/blog/212-gezondheidsrisico-s-van-5g-stralingsbronnen</p> <p>https://ehitrust.org/key-issues/cell-phoneswireless/5g-networks-iot-scientific-overview-human-health-risks/</p> <p>Over de onvoldoende wetenschappelijke onderbouwing van de ICNIRP normen:</p> <p>https://www.stopumts.nl/doc.php/Artikelen/11684/prof_pall_s_response_to_2018_icnirp_draft_statement_with_appendices</p> <p>5G en de huid:</p> <p>www.stopumts.nl/doc.php/Artikelen/11902/redirect</p> <p>Brief Regering over 5G en gezondheid aan de Tweede Kamer, met commentaar:</p> <p>www.stopumts.nl/doc.php/Reacties/12039/redirect</p> <p>Inhoudelijke reactie van de Stichting EHS op het kabinetsbeleid t.a.v. de introductie van 5G, 22 april 2019:</p> <p>www.stichtingehs.nl/publicaties/publicaties-stichting-ehs/doc_download/111-reactie-van-st-ehs-op-kabinetsreactie-5g-en-gezondheid</p> <p>Moratorium uitrol 5G:</p> <p>http://www.5gappeal.eu/wp-content/uploads/2019/05/eu-comm-environ_may20_2019.pdf</p> <p>https://www.5gspaceappeal.org/the-appeal/</p> <p>Recente artikelen van Let's Talk About Tech:</p> <p>https://www.letstalkabouttech.nl/2019/06/brief-aan-politieke-partijen-over-kabinetsreactie-stralingsonderzoek-naar-de-gezondheidseffecten-van-5g-nog-altijd-urgent/</p> <p>www.letstalkabouttech.nl/2019/04/zorgen-over-de-risicos-van-5g-voor-gezondheid-en-leefomgeving-nemen-toe-de-belangrijkste-ontwikkelingen-op-een-rij/</p> <p>PZC van 22 oktober 2019: GGD waarschuwt voor negatieve effecten: 'Klimaatplan risico voor gezondheid'.</p>

<p>Ambitie 2050</p> <p>Het streven moet erop gericht zijn dat de totale stralingsbelasting overal drastisch wordt verlaagd door minder antennes en lagere zendvermogens. Lagere zendvermogens dienen te voldoen aan lagere (veilige) blootstellingslimieten, gebaseerd op biologische en neurologische effecten. Tevens dienen deze lagere blootstellingslimieten niet alleen rekening te houden met gezonde jongeren en volwassenen, maar ook met kwetsbare groepen zoals ouderen, zwangere vrouwen, foetussen en jonge kinderen. Een lagere stralingsbelasting dient ook te worden gerealiseerd door operators gezamenlijk gebruik te laten maken van één zendinstallatie per opstelpunt, zodat het cumulatieve effect wordt vermeden. Om voor elektrogevoeligen een geschikte leefomgeving te maken dienen in elke gemeente zogenoemde witte zones te worden gerealiseerd door de 2% grondoppervlak waar geen dekking vereist is hiervoor in te richten. Daarmee is hun probleem nog niet opgelost, omdat zij dan nog steeds slechts deels kunnen participeren in de maatschappij. Voor elektrogevoeligen die vanuit gelijkheid willen deelnemen aan de samenleving, betekent leven in een stralingsarm gebied een uitsluiting van de maatschappij als geheel. Dit gaat in tegen de mensenrechten. Het doel van die rechten is om elke persoon de kans te geven zonder beperkingen te leven zoals iedereen. Daarnaast dienen er financiële middelen beschikbaar te komen om elektrogevoeligen te compenseren voor kosten van gezondheidszorg, gedeelde inkomsten en afscherming van de woon- en werkomgeving. De huidige technologische en economische ontwikkelingen zullen een belemmering vormen voor realisatie van de ambitie. De overheid dient zich dan ook, omwille van de volksgezondheid, kritischer op te stellen ten aanzien van deze ontwikkelingen. Dat kan zij doen door ook het wetenschappelijk onderzoek naar de gezondheidsklachten van elektrogevoeligen in het beleid mee te laten wegen.</p>	<p>Belangrijkste bronnen:</p> <p>http://www.kennisplatformveiligmobielnetwerk.info/1085103.htm</p> <p>https://stichtingehs.nl/blog/186-aanpassingen-in-je-huis-en-de-wmo</p> <p>Pleidooi GGD voor stralingsvrije woongebieden en een behandelcentrum voor elektrogevoeligen: https://eenvandaag.avrotros.nl/item/ziek-door-straling-slachtoffers-pleiten-voor-stralingsvrij-woongebied/</p> <p>Handreiking GGD: https://www.ggdghorkennisnet.nl/?file=30893&m=1478701093&action=file.download</p> <p>Artikel 22 van mensenrechten https://www.un.org/universal-declaration-human-rights/index.html</p> <p>ICD (Internationale classificatie van ziekten, geeft codes voor gezondheidseffecten veroorzaakt door niet-ioniserende straling https://icd.codes/icd10cm/W90</p> <p>WHO persbericht van 31 mei 2011: 'IARC (International Agency for Research on Cancer) classifies radiofrequency electromagnetic fields as possibly carcinogenic to humans'.</p>
<p>Tussendoel voor 2030</p> <p>Om optimaal rekening te houden met de elektrogevoeligen en de volksgezondheid in het algemeen is er eigenlijk geen tussendoel voor 2030 ten opzichte van 2050. Zoals bij de Ambitie voor 2050 is aangegeven zal er een drastische wijziging in het overheidsbeleid noodzakelijk zijn om elektrogevoeligen een permanent leefbare omgeving te bieden. Om dit resultaat te bereiken kunnen in feite twee opties worden onderscheiden, t.w. de stralingsbelasting overal drastisch verlagen of in ruime mate stralingsarme gebieden realiseren. Het zal lastig zijn om de eerste optie op korte termijn te realiseren, zodat als meest praktische oplossing de inrichting van stralingsarme gebieden overblijft. Als er al sprake moet zijn van opties dan heeft de optie "stralingsarme gebieden" vanwege de volksgezondheid de voorkeur. Uit het oogpunt van mensenrechten is dit echter nog maar een begin. Zonder de</p>	

<p>belangen van elektrogevoeligen serieus te nemen zal nooit een inclusieve samenleving worden bereikt.</p>	
<p>Uitvoering</p> <p>Om de voorkeursoptie te realiseren zijn om te beginnen stukken grond nodig van voldoende afmetingen, bijv. meerdere hectares per locatie. Daarnaast moeten de Provinciale Omgevingsvisie en de Gemeentelijke Omgevingsvisies zodanige regelgeving op deze gebieden van toepassing verklaren, dat er geen belemmeringen zijn voor wonen, werken en recreëren. Van Telecomoperators moet worden geëist dat zij hun stralingskarakteristieken zodanig configureren dat stralingsarme gebieden mogelijk worden gemaakt. Voor de gebieden zelf moet de energievoorziening met gelijkstroominstallaties worden toegestaan. Ook moet het mogelijk zijn om het gebruik van mobiele communicatieapparatuur in deze gebieden te verbieden. Daarnaast moeten in deze gebieden experimenten worden toegestaan om de stralingsbelasting nog verder terug te dringen en de leefbaarheid te verbeteren.</p> <p>Om elektrogevoeligen de mogelijkheid te bieden zich in een stralingsarm gebied te vestigen, moet een aantrekkelijke financieringsregeling worden geboden voor woningbouw en zakelijke activiteiten, inclusief koop van de grond.</p> <p>Voor aanvullende afscherming van woningen en bedrijfsgebouwen, scholen, ziekenhuizen en winkels, moeten belanghebbenden een beroep kunnen doen op WMO-gelden.</p> <p>Om deze optie te realiseren zijn nodig de Provincie, alle Zeeuwse Gemeenten, landbouworganisaties, Telecomoperators, Agentschap Telecom, banken, woningcorporaties, projectontwikkelaars.</p>	<p>Belangrijkste bronnen</p> <p>Zweedse wetgeving/ Zweedse Social Services Act: http://weepinitiative.org/johansson.html</p>
<p>Raakvlak met andere onderwerpen</p> <p>De bouwsteen Straling heeft raakvlakken met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gezondheid - Onderwijs - Voorzieningen - Wonen <p>Om de voorkeursoptie te realiseren zullen voor alle raakvlak-onderwerpen aanpassingen moeten worden gedaan in fysieke, economische en juridische zin.</p>	